

Parcs Naturals

de la Comunitat Valenciana

al MARGE

Butlletí Informatiu del Parc Natural de la Serra d'Irta

Pàgina:

02

Signa

"Irta des de dins"

Alicia Ramírez y
Pablo Bernal

04

Manteniment i Conservació

Adequació de senyals i àrees
recreatives

Manteniment de camins i sendes

06

Comunicació i Divulgació

L'actual declivi de
papallones i els insectes

Activitats de promoció,
interpretació i educació
ambiental

10

Projectes

Horts llavorers: "LLavors per
a la vida" i "Llimorat"

Seguiment papallones. BMS

"Micromeria busca casa"

Col·lectors de nacra

15

Notícies

VI Jornades Educació Ambiental

Jornada "Junts per la Reserva Natural
Marina i d'Interès Pesquer d'Irta"

Visita futurs ambientòlegs UV

17

Patrimoni Natural

La sosa o barrella,
Salsola soda

18

+Informació

Passatemps
i webs d'interès

Signa

Alicia Ramírez
Pablo Bernal

IRTA DES DE DINS

**La nostra experiència personal,
treballant com a educadors ambientals
aquest estiu de 2022**

Aquest estiu de 2022 vam iniciar una nova etapa laboral com a educadors ambientals en el Parc Natural de la Serra d'Irta. I res més arribar ja teníem tot un repte al davant: preparar tot el necessari per a dur a terme el projecte de regulació de vehicles de motor dins de la zona de costa del Parc. Ni més ni menys que el primer projecte d'aquest tipus en un Parc de la Comunitat Valenciana. I, encara que podem admetre que va ser un inici dur i no tot va poder estar previst al 100%, com ens haguera agradat, gràcies al treball en equip aconseguirem que el projecte tirara avant.

Va ser un repte molt important i que afrontarem amb moltes ganes, encara que també amb molta paciència, ja que no ens esperàvem l'allau de crides rebudes. Sabíem que era una mesura molt necessària per al Parc a causa dels impactes produïts per l'afluència massiva i incontrolada de vehicles durant els mesos d'estiu d'aquests últims anys, i per això vam donar el millor de nosaltres mateixos perquè la regulació funcionara tan bé com fora possible.

Però no tot va ser gestionar reserves d'aparcament, vam tindre l'oportunitat d'ajudar en la planificació de les activitats del Parc. Com les visites guiades i educatives, o redactar butlletins com aquest, entre altres. Sempre hi havia una cosa nova per a aprendre i era un plaer alçar-se cada dia pensant en el treball que hi havia per davant. A més del treball, les experiències personals i els aprenentatges ha sigut amb el que ens quedem, moments que mai oblidarem.

En resum, ha sigut una etapa molt intensa però molt gratificant. El temps en Irta es va passar volant i volem agrair a tot l'equip del Parc (Leonor, Alejandro, Aurora, Tomás, l'equip de la brigada, Agents mediambientals...) que ens hagen acollit tan bé des del minut 1 i tota la confiança posada en nosaltres.

Va ser un plaer compartir aquests mesos de treball. Ha sigut un aprenentatge continu tant en l'àmbit personal com laboral i esperem poder tindre de nou l'oportunitat de coincidir i ajudar des de primera línia a la conservació del Parc.

Gràcies de nou,

Alicia i Pablo.

DES DEL PARC NATURAL US AGRAÏM LA VOSTRA DISPOSICIÓ
I DEDICACIÓ.
AIXÍ COM LA VOSTRA CAPACITAT DE TREBALL EN
EQUIP, PER A I PEL PROJECTE DE GESTIÓ DEL QUAL
HEU FORMAT PART IMPORTANT.
DIRECCIÓ DEL PARC, BRIGADA I
EQUIP D'EDUCADORS AMBIENTALS

Manteniment i Conservació

MANTENIMENT DE CAMINS I SENDES

Les sendes i camins de parc necessiten un manteniment per part de la brigada perquè siguin transitables. Alguns dels treballs que es realitzen són el desbrossament de vegetació, millora de l'estat del ferm, eliminació d'elements que dificulten el pas o creació d'estructures que augmenten la seguretat.

Els recorreguts en els quals s'ha treballat ha sigut el de la pujada al castell de Polpis, la senda de Santa Llúcia, la de Sant Benet, l'assagador de la Serra, la pista del corral de Denteta o la senda de Vistahermosa. També s'ha adequat un punt de la senda del corral de la Paridera per a facilitar el pas.

A més, de manera contínua la brigada del parc revisa l'estat dels senyals existents, i en cas necessari es reparen o es reemplacen. També es col·loquen algunes noves per a millorar algunes indicacions, o per a informar sobre alguns dels valors o normativa del parc natural.

Mantenimiento y Conservación

ADEQUACIÓ D'ÀREES RECREATIVES

El manteniment de les àrees recreatives és una altra tasca important. És per això que s'ha realitzat el manteniment de la del Pebret, de l'ermita de Santa Llúcia, de la font d'en Canes, del Mas del Senyor i la del pou del Moro. En aquesta última s'ha restaurat la taula existent per a poder donar un descans al senderista que decidisca fer una parada i gaudir del paisatge.

CONSERVACIÓ D' HÀBITATS

Hi ha algunes zones del parc natural que tenen un alt valor ecològic i que limiten amb espais d'ús públic. Per a separar-los i afavorir la conservació, es creen tancats de fusta que han de ser reparats amb freqüència. En els últims mesos s'ha treballat en els situats en els aparcaments de la platja del Pebret, la del Russo i en cala Argilaga.

L'ACTUAL DECLIVI DE LES PAPALLONES I ELS INSECTES

Diversos estudis assenyalen que s'està donant un important declivi de les poblacions de papallones i insectes a tot el món des dels anys 80.

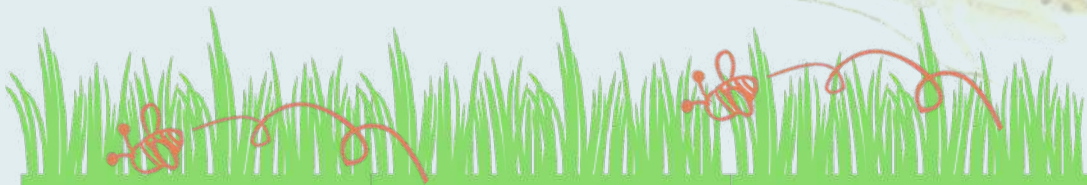
Entre les principals causes destaca l'ús de pesticides i fertilitzants en els grans cultius, els quals contaminen la terra i l'aigua. La contaminació lumínica és un altre dels factors, hi ha massa fonts de llum i això afecta els insectes.

L'agricultura industrial també ha contribuït al fet que hàgem simplificat la naturalesa. Un grapat d'espècies animals i vegetals, que ens són beneficioses, s'han fet fortes a tot el món. La resta està desapareixent.

A més, hem convertit l'agricultura en una activitat que és totalment dependent de la indústria química i dels combustibles fòssils, la qual cosa al seu torn es relaciona amb el canvi climàtic i amb la crisi energètica

Una de les conseqüències més importants d'aquest declivi és la falta de pol·linitzadors, començant per les abelles i seguint per molts altres insectes que visiten les flors. Necessitem als pol·linitzadors per a produir bona part dels aliments que mengem. Si els insectes desapareixen, els processos ecològics més bàsics deixaran de funcionar.

Les papallones no deixen de ser un indicador molt clar de què està passant amb tots els insectes a major escala. Quan parlem d'insectes, pensem en els molestos que són els mosquits. No obstant això, la majoria d'insectes no fan cap mal a les persones, mentre sí que tenen molts beneficis per al funcionament de la naturalesa.

Podem revertir aquest declivi re naturalitzant les ciutats, impulsant l'agricultura ecològica, o deixant créixer la vegetació que apareix en parcs i cunetes. Això ajudarà a no perdre la gran riquesa de pol·linitzadors de la qual depenem.

Activitats de promoció, interpretació i educació ambiental

LA CADIRA CRAN AQUEST CURS, VISITA POLPIS

Aquest mes de novembre els alumnes de cinqué de primària del col·legi públic Jaume Sanz de Peníscola van participar en el programa d'activitats d'EA del parc. La visita d'aquest grup d'escolars venia condicionada per la necessitat d'una de les seues alumnes d'una cadira CRAN (cadira de rodes adaptada per a la naturalesa). Gràcies a la coordinació realitzada pel personal de parcs de VAERSA, encarregat de la gestió de la cadira per a la seua disponibilitat en la realització d'alguna activitat d'educació ambiental amb escolars, en els espais protegits de la Comunitat Valenciana, es va poder fer realitat la participació completa d'aquest curs en l'activitat "Recursos d'abans i d'ara", que té lloc en Sta. Magdalena de Polpis i es desenvolupa als peus del castell i al llarg de la senda que ens porta fins a la mateixa fortificació. En la pujada per aquesta senda es va comptar també amb la col·laboració de la Brigada, que va ser essencial per a conduir la cadira CRAN amb la força i perícia necessàries per a sortejar amb èxit els escalons naturals de roca i els desnivells més pronunciats.

La jornada va ser intensa, encara que àmpliament satisfactòria per així haver col·laborat en l'experiència d'aquest grup d'escolars en la naturalesa.

Comunicació i Divulgació

FIRA DE LA "TOMATA DE PENJAR" 8 i 9 d'octubre a Alcalà de Xivert

Després de dos anys de parada per la pandèmia, aquesta fira tornava aquest 2022 per així recuperar la vida als seus carrers amb multitud de llocs de venda de productes de proximitat i artesanals. Per aquest motiu entre d'altres, el parc natural participa tots els anys. Donant a conèixer aquest espai protegit, del qual forma part aquest municipi, i també per donar visibilitat als productes locals que compten amb el distintiu de la [Marca Parcs Naturals](#), entre els quals es troba la protagonista per excel·lència d'aquest esdeveniment, la "Tomata de Penjar".

DIA MUNDIAL DELS DRETS DE LA INFÀNCIA

Per segon any consecutiu la Direcció General de Drets de la Infància va sol·licitar a la nostra Direcció General la col·laboració mitjançant la proposta d'activitats als nostres parcs per a celebrar el 20 de novembre el Dia Mundial dels Drets de la Infància.

Des del parc natural de la Serra d'Irta realitzarem amb un grup de xiquets/es de 10 a 14 anys, del Consell Municipal de la infància i adolescència de la Pobla de Farnals, un recorregut per la costa durant el qual van poder posar a prova els sentits del tacte, olfacte i vista per a conèixer i gaudir de la biodiversitat present en el litoral d'aquest espai protegit.

Comunicació i Divulgació

DESCOBRINT LA FAUNA DEL PARC

Dues de les activitats que hem fet durant aquests últims quatre mesos han tingut relació amb la conservació de fauna, i en ambdues hem comptat amb grans col·laboradors.

Una d'elles ha consistit en el seguiment de la població d'ofegabous en una imponent bassa que antigament era utilitzada pel bestiar. Amb un company de l'associació TIMON, vam poder veure de prop a aquest fascinant animal i descobrir algunes de les característiques que ho fan tan especial.

L'altra activitat va consistir en la revisió, com cada any, de les caixes niu col·locades al llarg del bosc que envolta el camí de pujada al castell de Polpis junt amb els companys d'APNAL-Ecologistes en Acció de Vinaròs. En ella els participants van comprovar la utilitat d'aquestes caixes per a la cria d'alguns ocells, i el gran èxit d'ocupació que tenen.

FEM UNA BELLOTADA

Enguany des del parc natural detectarem l'existència d'una elevada producció de bellotes en alguns exemplars de carrasca de grandària més que acceptable. Per aquest motiu i gràcies al seguiment que la brigada de manteniment i conservació podia realitzar, vam detectar el moment adequat de maduració per a realitzar la recollecció de les bellotes.

Una vegada recol·lectades, vam decidir enviar una part d'elles al CIEF perquè les sembraren i així obtindre plançons que serien utilitzats l'hivern que ve. I amb la resta de bellotes fer una sembra directa en el medi, una bellotada.

Per a això comptarem amb la inestimable col·laboració d'APNAL- Ecologistes en Acció de Vinaròs que van participar en la sembra que vam fer diumenge passat 18 de desembre en zona de muntanya pública del parc natural en Santa Magdalena de Polpis, en un vessant que recull les condicions edàfiques i ambientals propícies perquè es desenvolupen i donen lloc a xicotetes carrasques que alimenten la diversitat present en la serra d'Irta per a futures generacions.

Projectes

El projecte "LLAVORS PER A LA VIDA", ja compleix dos anys.

Els alumnes encarregats de continuar durant aquest curs amb el projecte ens l'expliquen

Hola!

Som el nou grup del PAC de l'IES Serra d'Irta. Som els nous responsables de cuidar l'hort llavorer de *Limonium Irtaense*, una planta que està en perill d'extinció.

Enguany hem replegat les llavors per a donar-les al CIEF. Hem vist que hem replegat menys llavors que les que van replegar el curs passat i pensem que un dels factors que ha fet que açò passara és la calor que van patir l'estiu passat. També hem llevat les males herbes per a que el *Limonium* tinga tots els nutrients possibles.

Durant el trimestre hem estat observant i contabilitzant les plantes vives i mortes, en breu quedarem amb el CIEF i el Parc Natural Serra d'Irta per a reposar les que s'han mort i continuar amb el projecte de conservació de flora "Llavors per a la vida".

Per acabar, us volem contar que també anem a fer altra activitat relacionada amb el *Limonium*. Aprofitarem la celebració del Dia de l'arbre per a repoblar amb *Limonium perplexum* en les immediacions del parc natural de a serra d'Irta.

Us anirem contant més en les següents publicacions.

Projectes

El projecte "LLIMORAT", ja compleix un any.

L'IES Alfred Ayza de Peníscola participa en el projecte de conservació del *Limonium perplexum*

L'alumnat de 4t d'ESO PR4 hem engegat, per segon any consecutiu, un hort llavorer destinat a la producció de planter per repoblar amb aquesta espècie la Serra d'Irta.

Tot va començar l'any passat quan es van posar en contacte amb nosaltres per començar un projecte d'hort llavorer del *Limonium Perplexum*, una espècie endèmica de la Serra d'Irta en perill d'extinció, que va resultar un èxit tot i els contratemps.

Enguany nosaltres hem tornat a acceptar el repte i gràcies a l'ajuda i la col·laboració del CIEF i dels educadors del Parc Natural de la Serra d'Irta hem plantat al pati del nostre institut al voltant de 60 plantes destinades a la producció de llavors que esperem recol·lectar aquest estiu. Amb elles els tècnics del CIEF (Centre d'Investigació i Experimentació Forestal) crearan un planter destinat a repoblar amb aquesta planta amenaçada característica dels penya-segats d'Irta. El passat mes de desembre vam fer una excursió per tal de conèixer el seu hàbitat de primera mà, i vam poder comprovar com els temporals marítims, cada vegada més freqüents per culpa del canvi climàtic, estan posant en risc la seua existència, ja que aquesta planta estima viure en els xicotets forats de les roques a vora de la mar.

Intentarem salvar l'espècie i cuidar les plantes el millor possible per tal que el projecte siga un èxit!

Gràcies per comptar amb nosaltres!

L'alumnat de 4t d'ESO PR4 de l'IES Alfred Ayza de Peníscola.

SEGUIMENT DE PAPALLONES

Una temporada més hem realitzat el seguiment de les papallones diürnes de parc natural en col·laboració amb la xarxa de seguiment [BMS \(Butterfly Monitoring Scheme\)](#)

Ha sigut un any complicat, ja que a causa d'una meteorologia adversa, amb llargs períodes de pluja i fred, i amb un estiu extraordinàriament calorós, el nombre d'eixides de camp s'ha reduït notablement respecte a la temporada passada. Malgrat això, les dades recollides i posats en comú amb la BMS ajudaran a la millor conservació de les papallones.

Des que vam començar amb el seguiment en el 2020, al parc natural s'han identificat 27 espècies diferents de papallones diürnes.

Projectes

"MICROMERIA BUSCA CASA"

En 2023 començarem un nou projecte de conservació entorn de la planta *Micromeria rodriguezii*. Es tracta d'una espècie de fins a uns 20 cm d'altura, amb branquetes llargues i fines des de la base, de fulles xicotetes i que les seues floretes rosades apareixen principalment a la primavera i estiu. Creix en turons pedregosos, llocs erms, penyes i vores de camins, generalment sobre calcàries.

El que la fa especial és que fins al 2019 únicament es coneixia la seua existència a les Illes Balears, i aqueix any, durant la Setmana de la Biodiversitat que va tindre lloc a Irta, es va descobrir una població al terme de Santa Magdalena de Polpis. Es pot consultar informació sobre aquest tema punxant [ací](#).

La Generalitat Valenciana ha començat a treballar amb ella: s'estan aprofundint en el seu estudi, s'ha inclòs en el llistat d'espècies de flora vigilades, s'han recollit llavors i s'estan cultivant plantes en viver.

Des del parc natural hem pensat que era una bona ocasió per a col·laborar en la seua conservació, i que alhora aquesta es fera implicant la població local, com ja es realitza amb les espècies de limonium. D'aquesta manera, una de les activitats que realitzarem per al pròxim dia de l'Arbre serà amb el col·legi Alberto Selma de Santa Magdalena de Polpis. En ella donarem a conèixer a la micromeria i plantarem alguns exemplars en el seu hàbitat natural.

Serà el començament d'un treball de seguiment i cura en el qual els alumnes i docents s'implicaran d'una forma contínua, i d'aquesta manera, aprendran a valorar i a transmetre la importància d'aquesta interessant espècie que tenen molt prop de casa.

Projectes

JUVENILS DE PINNA NOBILIS ARRIBEN A LES AIGÜES D'IRTA

La nacra o *Pinna nobilis*, és una espècie de bivalve endèmica de la Mar Mediterrània que va patir en 2016 un esdeveniment de mortalitat massiva causat per un protozou paràsit, que va acabar amb la major part de les poblacions del llevant espanyol. Queden dues poblacions supervivents principals en el delta de l'Ebre i la Mar Menor. Des de llavors s'estan duent a terme esforços en diferents línies per a protegir aquesta espècie i intentar recuperar-la.

Dins del projecte "**Xarxa transmediterrànea de col·lectors de larves de nacra**" es va iniciar en 2019 la instal·lació de col·lectors de nacra en els espais marins protegits de la Serra d'Irta i Prat de Cabanes-Torreblanca (Castelló) i en 2017 i 2022 en la Serra Gelada (Alacant). Aquests col·lectors consisteixen en bosses submergides i farcides de restes de xarxes i filaments que serveixen de substrat a les larves pelàgiques d'aquesta espècie. Aquest projecte, persegueix obtenir informació sobre la dispersió larvària de l'espècie i la seua capacitat de recuperació natural després de la greu malaltia que està patint. Tenint en compte la gran capacitat de dispersió larvària d'aquesta espècie, les larves de la qual poden recórrer centenars de quilòmetres i que encara existeixen poblacions en diferents zones del Mediterrani, els col·lectors ens aporten informació sobre l'arribada d'aquestes larves a les diferents zones. Aquesta xarxa compta amb més de 40 col·laboradors de 8 països Mediterranis, entre ells l'equip de medi marí de GVA-VAERSA, i està coordinada des de la Universitat de Barcelona i el IMEDEA (Institut Mediterrani d'Estudis Avançats).

A més, en línia amb el projecte Life Pinnarca (LIFE20-NAT/ES/001265), projecte europeu coordinat pel IMEDMAR-UCV (Institut d'Investigació en Medi Ambient i Ciència Marina de la Universitat Catòlica de València) i dedicat a la protecció i restauració de les poblacions del bivalve *Pinna nobilis* en la mar Mediterrània, s'han instal·lat un altre tipus de col·lectors que consisteixen en maromes i cordes de musclera per a provar l'eficiència de diferents substrats a l'hora de poder reclutar juvenils d'aquesta espècie.

Durant la segona quinzena d'octubre s'ha dut a terme la revisió dels col·lectors de nacra instal·lats en els espais marins d'Irta i el Prat, dins d'una activitat de ciència ciutadana en la qual s'ha involucrat a diferents persones i entitats per a dur a terme un seguiment participatiu de l'evolució d'aquesta espècie, actualment en perill d'extinció. Aquesta activitat organitzada des del Parc Natural de la Serra d'Irta i l'equip de medi marí de parcs naturals, ha comptat amb la participació de personal del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, Tragsatec (Servei de Vigilància de Posidonia i equip d'Àrees Marines Protegides Xarxa Natura 2000), Fundació Azul Marino, Centre d'Activitats Subaquàtiques Barracuda i Club de Busseig del Papa Lluna. De la mateixa manera, s'ha comptat amb l'assessorament científic de la Universitat de Barcelona (Diego Kersting), el IMEDMAR-UCV i el IRTA (Institut de Recerca i Tecnologies Agroalimentàries).

El principal resultat va ser l'obtenció de 3 exemplars de nacra, *Pinna* spp., dels que no es coneixia de forma certa l'espècie (*nobilis* o *rudis*) a causa de la seua curta edat. Van ser traslladats a les instal·lacions de l'IMEDMAR a Calp on estan sent alimentats fins que puga plantejar-se la seua reintroducció al medi natural. Recentment es va poder confirmar que un dels exemplars és de l'espècie en perill *Pinna nobilis*, quelcom que resulta una bona notícia per al futur de l'espècie.

Si durant les teues immersions en les aigües de la Reserva Natural Marina d'Irta observes algun exemplar d'esta espècie utilitza qualsevol dels nostres contactes del parc per a notificar-nos la troballa, pots aportar informació de molt valor per al coneixement d'esta espècie.

Notícies

VI Jornades d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana

Des del parc natural vam assistir a les VI Jornades d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana que van tindre lloc a la Universitat Jaume I de Castelló entre el 29 de setembre i l'1 d'octubre.

Sota el lema 'Actuar des de l'esperança', van ser un lloc de trobada per a un gran nombre de persones vinculades a l'educació ambiental. Unes jornades per a analitzar el seu paper en la transformació col·lectiva de la societat, per a teixir aliances amb les diferents 'educacions' complementàries, per a conèixer experiències que ja s'estan duent a terme, i per a impulsar l'acció transformadora.

Jornada "Junts per la Reserva Marina i d'Interès Pesquer d'Irta"

El 27 de novembre va tindre lloc la jornada "Junts per la Reserva Natural Marina i d'Interès Pesquer d'Irta", organitzada des del parc Natural de la Serra d'Irta i l'Equip de Medi Mari de GVA-VAERSA. Durant les distintes ponències es va divulgar els valors naturals d'este espai marí així com la seua potencialitat per a regenerar els recursos pesquers de la zona. Es va destacar la presència de praderies de fanerògames marines com *Posidonia oceanica*, de xicoteta extensió però de gran valor ecològic, ja que són una formació singular que alterna amb microesculls de vermétids, i suposen hàbitats d'interès prioritari. També hi ha altres de major extensió de l'espècie *Cymodocea nodosa*, que s'estén sobre zones de fons arenosos augmentant la complexitat d'estos fons. Junt amb els esculls rocosos que es troben en tot el marge litoral, suposen hàbitats de gran importància per a la cria i refugi de qualsevol tipus d'espècies, tant d'interès pesquer com altres importants per a la biodiversitat de l'entorn.

Notícies

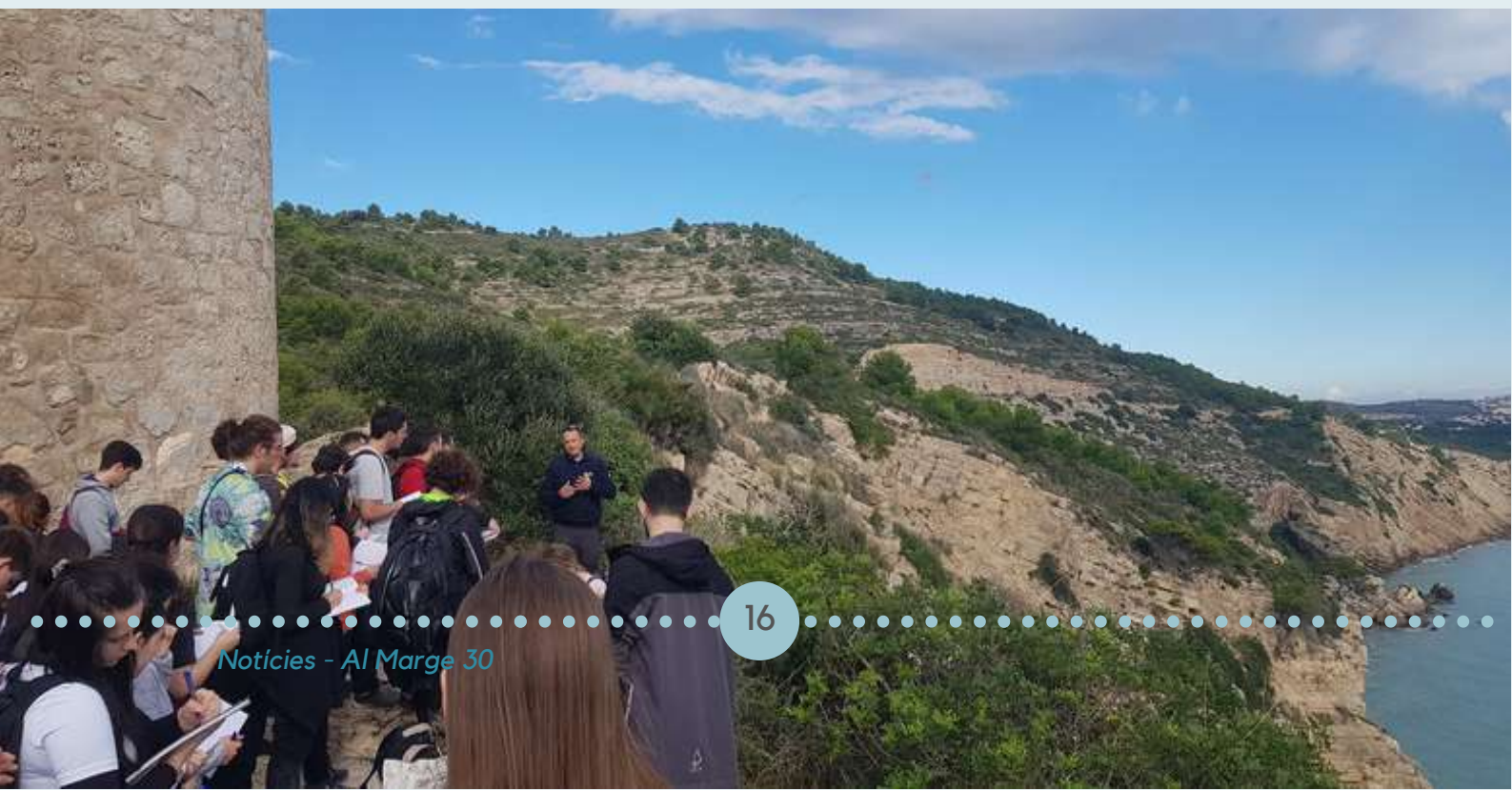
De la mateixa manera, es va plantejar un intercanvi d'experiències entre membres del sector pesquer de la zona amb altres pescadors que treballen cada dia vinculats a reserves marines de les Illes Balears, representats per Iván Pérez, patró major de la Confraria de Formentera, on va narrar com l' "efecte reserva" afavoreix l'exportació de biomassa des de les zones de protecció integral cap a les zones en què ells poden exercir la seua activitat pesquera, millorant el número i grandària de les seues captures. A més, va explicar com duen a terme una regulació pròpia en l'alternança dels arts de pesca que empren en la zona que millora els rendiments pesquers.

L'esdeveniment va finalitzar amb una taula redona en què van participar científics, ONGs, sector pesquer i administració en què es va debatre sobre la potencialitat de l'espai marí protegit d'Irta, a nivell ecològic, com a recurs de conscienciació de la societat, com a regenerador dels recursos pesquers i com a ferramenta per a millorar la rendibilitat de les captures aportant un valor afegit.

En la platja nord de Peníscola va tindre lloc més tard el retorn al mar d'una tortuga marina recuperada gràcies a la col·laboració amb el sector pesquer, que des de la Fundació Oceanogràfic es va destacar com fonamental per a conèixer i millorar l'estat de la nostra mar.

VISITA DE FUTURS AMBIENTÒLEGS

El 25 de novembre vam rebre la visites d'alumnes del grau de Ciències Ambientals de la Universitat de València. Era una eixida de camp de l'assignatura d'Hidrologia Marina i Continental en la qual vam recórrer el tram de costa des de cala Volante fins al Pebret. Al llarg del matí vam poder parlar dels aspectes més destacats del parc natural i de la reserva marina, així com d'alguns dels projectes més representatius que s'estan duent a terme en ells.

Patrimoni natural

La sosa o barrella *Salsola soda*

Es tracta d'una planta herbàcia erecta de fins a 80 cm d'altura. És halòfila, és a dir tolerant a la sal i viu en cubetes o tolles salines amb forta dessecació durant gran part de l'any.

Les seues fulles són semicilíndriques i carnoses amb la base dilatada. Flors xicotetes i poc vistoses agrupades en glomèruls axil·lars. Es diferencia de *Salsola kali*, molt més comú, perquè aquesta té les fulles rígides i acabades en una espina.

Foto: Paco Arnau
PN Serra d'Irta oct
2022

Es va estendre en el passat al llarg de saladers de gran part de la península Ibèrica, on a més va ser objecte durant segles d'aprofitament econòmic, ja que de les cendres de les plantes s'obtenia la sosa per a la fabricació del vidre de millor qualitat que es produïa a Espanya i Europa. També era utilitzada per a la producció de sabó.

En abandonar-se les pràctiques tradicionals que feien possible el manteniment de les seues poblacions, aquestes es van anar reduint progressivament al llarg del segle XX. A més, l'alteració de terrenys salins per altres raons (inundació, ús agrícola, etc.) han portat a aquesta espècie a un risc important de desaparició en l'àmbit peninsular. D'ací la rellevància d'haver trobat a aquesta planta present al parc natural de la serra d'Irta, ja que a la Comunitat Valenciana tan sols restava alguna població regenerada en l'Albufera.

Foto: Paco Arnau
PN Serra d'Irta oct
2022

Passatemps

Sabries dir-nos quin és l'aliment d'aquestes espècies presents al Parc Natural de la Serra d'Irta? Uneix cadascuna d'elles amb el seu aliment.

1

2

3

4

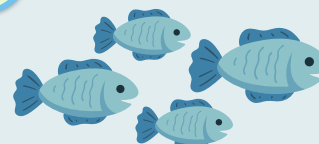
a

b

c

d

SOLUCIONS: 1.c, 2.d, 3.b, 4.a.

Passatemps

Finalment... Ajuda a l'àguila cuabarrada a trobar el seu niu perquè pugui nidificar amb èxit aquesta temporada a l'interior del Parc Natural de la Serra d'Irta.

+ Informació

+INFO de interés

"Quant saps sobre els oceans?"

Posa a prova els teus coneixements fent aquest test.

Sobreexplotació d'espècies silvestres: un front obert en la crisi de biodiversitat"

Un milió d'espècies de flora i fauna es troben actualment en perill d'extinció.

"El rorqual comú, la segona espècie de balena més gran del món, es recupera a l'Antàrtida"

Es recuperen les seues poblacions gràcies a la prohibició de la caça.

Colaboracions

Recordeu que podeu fer-nos arribar les vostres col·laboracions, fotos, poesies, relats, etc. que heu creat a través del correu electrònic del parc: serra_irta@gva.es.

Esperem les vostres aportacions!

Recomanem la subscripció al llistat de distribució de les notícies de la nostra web. És la manera més ràpida d'informar-se de les activitats del Parc Natural per mitjà d'un correu automàtic en el moment de la publicació de cadascuna de les notícies.

[Subscriu-te ací](#)

Redacció Equip tècnic del PN

Centre d'Interpretació del Parc Natural de la Serra d'Irta

CV 141 Km 1,5

12598 Peníscola (Castelló)

Telèfons: 679196398 / 964336791

Correu electrònic : serra_irta@gva.es

<http://parquesnaturales.gva.es/irta>

